

Kijkpunten: Oerd en Swartwoude

1. De sage van Rixt van het Oerd

In het midden van het dorp Buren staat het beeld van Rixt van 't Oerd. Volgens de sage was Rixt een arme vissersvrouw die samen met haar zoon Sjoerd vlakbij het al verdwenen dorpje Oerd in een klein hutje van strandhout en plaggen woonde. Haar man was nooit teruggekeerd van de walvisvaart. Het was voor Rixt en haar zoon bittere armoede. Om in hun levensonderhoud te voorzien gingen Rixt en Sjoerd dagelijks naar het strand om te zoeken naar bruikbare goederen van vergane schepen. Toen Sjoerd ouder werd wilde hij weg. De armoe beu en avontuur in zijn bloed, wilde hij net als zijn vader naar zee. Zijn moeder probeerde uit alle macht om haar zoon tegen te houden, maar Sjoerd was vastbesloten en vertrok naar zee.

Regelmatig kwam Sjoerd thuis en dan bracht hij van alles voor zijn moeder mee zodat zij een rustiger leven kreeg en niet meer hoefde te juttten.

Totdat er een tijd kwam dat Sjoerd niet meer thuiskwam. Ten einde raad besloot Rixt weer te gaan juttten, maar de opbrengst was schaars. Toen verzong ze een list.

Tijdens de eerstvolgende zware storm bond ze hoog op het Oerdsduin een lantaarn om schepen te misleiden. Haar list lukte. De schipper van een rijk beladen schoener dacht een veilige haven in te lopen, maar liep vast op de zandbank. Kisten en vaten vol dure goederen lagen overal op het strand verspreid. Rixt was blij met de vangst en sleepte alles naar haar hutje. Toen alle waardevolle spullen waren opgeruimd, ging ze nog één keer terug om te zien of ze niets van waarde had laten liggen. Opeens vond ze, half onder het zand bedekt, het lichaam van een man met zijn gezicht in het zand. Ze wilde eraan voorbij gaan, maar plotseling zag ze aan één van zijn vingers een ring die haar bekend voorkwam. Ze draaide het lichaam om en keek in het gezicht van haar eigen zoon.

Rixt werd gek van verdriet en spijt. Jaren zwierf zij doelloos rond op 't Oerd. En als bij een noordwester storm de inwoners van het dorpje Oerd de slaap niet konden vatten en naar buiten keken over het woeste gebied van het Oerd, dan konden ze soms de schim van Rixt ontwaren en konden haar horen jammeren: "Sjoe-oe-oe-oerd!!!".

2. Nieuwlandsreid

Op de oostkant van het eiland, voorbij Buren, ligt het natuurgebied Nieuwlandsreid. Het is een kweldergebied met verschillende slenken die uitmonden in de Waddenzee. De boeren van Buren gebruiken het gebied in de zomer als weidegrond. In de winter zijn het vooral smienten en rotganzen die het gebied begrazen. Er is een grote verscheidenheid aan flora en fauna. Het gebied is opengesteld voor wandelaars. In het najaar en de winter zijn laarzen geen overbodige luxe.

3. Het verdwenen dorp Oerd

Het dorp Oerd moet aan de noordoostkust van Ameland hebben gelegen. Het uitgestrekte natuurgebied Het Oerd heeft zijn naam aan dit dorp te danken. Oerd moet in dezelfde tijd verdwenen zijn als Sier als gevolg van overstroming en overstuiving. In de 18e eeuw bestond het dorpje nog. Tijdens de zware storm van 1825 kwamen resten van dit plaatsje, zoals fundamenten, waterputten en zelfs overblijfselen van een complete smederij, inclusief bijbehorend gereedschap, tevoorschijn. Het is duidelijk dat men hier in allerijl is vertrokken.

Verder kwamen er nogal wat munten, waaronder een gedenkpenning uit 1584, onder het zand vandaan. De bevolking van Oerd heeft zich gevestigd in het nabijgelegen Buren.

4. Het natuurgebied Het Oerd en De Hon

Het natuurgebied 't Oerd is een oud duingebied met enkele hoge duinen en vochtige duinvalleien. Vanaf het hoogste duin, de 24 m. hoge Oerdblinkert, heb je een prachtig uitzicht. Het natuurgebied De Hon is nog steeds aan het veranderen. Er vormen zich nieuwe duinen en de kwelder breidt zich langzaam uit.

De boorlocatie van de NAM is nog volop in gebruik.

Het baken gaf in vroeger tijden aan dat hier een eiland was.

5. Swartwoude

Op deze plek moet het dorp Swartwoude hebben gelegen. Er is niets meer van terug te vinden. Alleen de naam leeft nog voort in de naamgeving van dit gebied en in die van het Juttersmuseum Swartwoude in Buren.